

TEBLİĞ

Tarım ve Köyişleri Bakanlığında:

**KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI
ÇERÇEVESİNDE TARIMA DAYALI YATIRIMLARIN
DESTEKLENMESİ TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO : 2009/47)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, toplu basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için, gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik faaliyete yönelik yatırımları ile toplu basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi amacıyla yapılması gerekenlere ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ; 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununa ve 15/2/2006 tarihli ve 26081 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2006/10016 sayılı Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Bakanlar Kurulu Kararına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Genel müdürlük: Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğünü,
- c) Gerçek kişi başvurusu ve yatırımı: Belirlenmiş nitelikleri taşıyan birey tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları,
- ç) Tüzel kişi başvurusu ve yatırımı: Belirlenmiş nitelikleri sağlayan bireylerin yasal olarak oluşturdukları ortaklıklar tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımları,
- d) Hibe sözleşmesi/protokolü: Proje sahipleri ile il müdürlüğü arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi/protokolü,
- e) Hibeye esas proje tutarı: Tebliğde belirtilen kriterleri sağlayan hibe desteği verilecek giderler toplamını,
- f) İl müdürlüğü: İl tarım müdürlüğünü,
- g) İl proje değerlendirme komisyonu: Vali yardımcısı başkanlığında; il tarım müdürlüğü, il bayındırlık ve iskan müdürlüğü, il özel idaresi, ticaret borsası, sanayi ve ticaret odası ve ziraat odası başkanlığı ile proje konusuna göre belirlenecek diğer ilgili üniversite, sivil toplum kuruluşu ve kamu kurumu temsilcilerinden en az beş en fazla dokuz kişiden oluşturulan komisyonu,
- ğ) İl proje yürütme birimi : İl düzeyinde programın tanıtımından uygulamanın izlenmesi ve projenin tamamlanmasına kadar yapılacak iş ve işlemleri il müdürlüğü adına yürüten ve il müdürlüğü elemanları ve gerektiğinde diğer kamu kuruluşları elemanlarının görevlendirilmesi ile en az üç kişiden oluşturulan birimi,
- h) Program : Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programını,
- ı) Merkez proje değerlendirme komisyonu: İl proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda uygun görülen proje başvurularını, Bakanlık tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde başvuru sayısına ve proje için tahsis edilmiş bütçe kaynaklarına bağlı olarak, iller ve proje konuları arasında bir denge sağlamak amacıyla Genel Müdürlükçe oluşturulacak komisyonu,
- i) Proje toplam tutarı: Program kapsamında hibe desteğine esas olan proje tutarı ile tamamı yatırımcı tarafından gerçekleştirilen ayni katkı tutarının toplamını,
- j) Tarımsal ürün: Tütün hariç tüm bitkisel ürünleri, hayvansal ürünleri ve su ürünlerini,
- k) Yatırım projeleri: Hibe desteğinden yararlanabilmek için belirlenmiş nitelikleri sağlayan gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirecekleri katılımcı yatırım projelerini,
- l) Yatırımcı: Bu Tebliğ kapsamında proje hazırlayıp başvuruda bulunan ve başvurusu kabul edilerek hibe sözleşmesi/protokolü imzalayan gerçek ve tüzel kişileri,
- m) Yüklenici: Hibe sözleşmesi akdedilen yatırım projesi kapsamında yatırımcılar tarafından satın alınacak makine, ekipman, malzeme, inşaat işlerini, danışmanlık hizmeti sağlayan bağımsız kişi ve kuruluşları,

- n) Uygulama sözleşmesi: Yatırımcılar ile proje kapsamında satın aldıkları makine, ekipman, malzeme, danışmanlık hizmeti ve inşaat işlerini sağlayan yükleniciler arasında yapılacak akdi,
- o) Proje danışmanı: Projenin uygulama aşamasında bütün iş ve işlemleri takip edecek yeterliliğe sahip ve bünyesinde ilgili proje konusunda en az lisans mezunu personel bulunduran firmaları veya ilgili proje konusunda en az lisans mezunu kişileri,
- ö) İlerleme raporu: Yatırımcı tarafından hazırlanıp üç ayda bir il müdürlüğüne teslim edilen raporu,
- p) İlerleme raporları icmalı : İl Müdürlüğü tarafından ilerleme raporuna göre hazırlanan ve Genel Müdürlüğe gönderilen raporu,
- r) Nihai rapor: Yatırımcı tarafından yatırıma ait fiili uygulamaların tamamlanmasını takiben son ödeme talebi evrakı ile birlikte hazırlanıp il müdürlüğüne teslim edilen raporu,
- s) Ödeme icmal tablosu: Yalnız bir yatırıma ait olan o dönemin inşaat/mal/ danışmanlık ödemelerini kapsayan tabloyu,
- ş) Toplu basınçlı sulama sistemi: Aynı su kaynağını kullanarak çok sayıda tarım işletmesine hizmet veren, sulama suyunu, kaynaktan hidrantlara kadar belirli basınç altında ileten sulama sistemlerini,
- t) Avan Proje: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plan ve kesitlerin yer aldığı projeyi,
- u) Tatbikat (Uygulama) Projesi: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre arazi ve zemin araştırmaları yapılmış, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleriyle teknik özelliklerinin belirtildiği, her türlü ayrıntıyı içeren projeyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Uygulama Birimleri

Genel Müdürlük

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki çalışmaların izlenmesinden Bakanlık adına Genel Müdürlük sorumludur. Program kapsamında yapılacak çalışmaların kontrolüne, idari, mali, mühendislik ve çevresel uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesine destek verir.

(2) Program ile ilgili olarak, yıllık yatırım programı ve bütçe teklifi hazırlıkları, bu tekliflerin ilgili Bakanlık birimlerine iletilmesi ve bu tekliflerin kabulü için gerekli çalışmaları yapar.

İl Müdürlüğü

MADDE 6 – (1) Program kapsamındaki çalışmaların Bakanlık adına bu Tebliğin 51 inci maddesinde belirtilen sorumlulukları idari, mali, mühendislik ve çevresel uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların il bazında uygulanmasını, sekreteryasını ve koordinasyonunu sağlar.

İl Proje Değerlendirme Komisyonu ve İl Proje Yürütme Birimi

MADDE 7 – (1) İl Proje Değerlendirme Komisyonu;

a) Program kapsamında alınan hibe başvurularının il bazında idari uygunluğunu, başvuru sahiplerinin ve projelerin uygunluğunu, başvuruları ön değerlendirme kriterleri ve genel değerlendirme kriterleri açısından inceler, tüm yatırım tekliflerinin değerlendirme raporlarını ve sonuç tablolarını hazırlar.

b) Başvuruların, tebliğe, uygulama rehberi ve değerlendirme rehberine uygun olarak il düzeyinde değerlendirilmesinden sorumludur. Komisyon en az beş, en fazla dokuz kişiden oluşturulur.

(2) İl proje yürütme birimi;

a) İl düzeyinde programın tanıtımından uygulamanın izlenmesi ve projenin tamamlanmasına kadar yapılacak iş ve işlemleri il müdürlüğü adına yürütür. Bu birim, il müdürlüğü elemanları ve gerektiğinde diğer kamu kuruluşları elemanlarının görevlendirilmesi ile en az üç kişiden oluşturulur.

b) İl düzeyinde proje hazırlanması aşamasında potansiyel başvuru sahiplerini program hakkında ve proje başvurularının hazırlanması konusunda bilgilendirir.

c) İl proje değerlendirme komisyonunda görev alabilir.

ç) Başvuruların hibe sözleşmesine bağlanması aşamasında hibe sözleşmesi ve eklerinin uygunluğunu inceler.

d) Projelerin uygulamasını bu Tebliğ, yürürlükteki ilgili mevzuat ve bu amaçla genel müdürlük tarafından hazırlanan uygulama rehberi, satın alma kitabı ve genelgeler hükümleri doğrultusunda kontrol eder, izler ve değerlendirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Yatırım Konuları ve Yatırım Süresi

Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı konuları

MADDE 8 – (1) Program, tarıma dayalı yatırımların desteklenmesi ile ilgili aşağıdaki konuları kapsar.

a) Ekonomik yatırımlar,

b) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımları.

Ekonomik yatırımlar destekleme programı yatırım konuları

MADDE 9 – (1) Ekonomik yatırımlar destekleme programı kapsamında;

- a) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik yeni yatırım tesislerinin yapımı,
- b) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik mevcut faal olan veya olmayan tesislerin kapasite artırımı ve teknoloji yenilenmesine yönelik yatırımlar,
- c) Tarımsal ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik kısmen yapılmış yatırımların tamamlanmasına yönelik yatırımlar,
- ç) Alternatif enerji kaynakları kullanan seraların yapımına yönelik yatırımlar,
- d) Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış veya yapılacak tesislerde kullanılmak üzere, alternatif enerji kaynaklarından jeotermal, biyogaz, güneş ve rüzgar enerjisi üretim tesisleri, hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(2) Ekonomik yatırımlar programı kapsamında tarımsal ürünlerin üretimine yönelik bir hibe desteği verilmez.

(3) Tarımsal ürünlerin işlenmesi kapsamında, başka bir yatırım tesisinde ilk işlemesi yapılan mamul ürünün ikincil işlenmesine ve paketlenmesine yönelik yatırım teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Sert kabuklu meyveler bu madde kapsamında değildir.

(4) Yatırımcılar bu Tebliğ kapsamında ekonomik yatırım konularında ülke genelinde sadece bir tek proje başvurusunda bulunabilir.

(5) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kısmen yapılmış tesislerin tamamlanmasına yönelik başvuruların hibe desteği kapsamında değerlendirilebilmesi için, mutlaka başvuruya söz konusu olan yatırımın orijinal amacıyla aynı ve yasal izinlerinin alınmış olması gerekir.

Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımları

MADDE 10 – (1) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırım konuları, kamu kurumlarınınca yapılmış mevcut sulama tesislerinin basınçlı sulama tesisine dönüştürüldüğü, toplu basınçlı sulama tesisi yatırımlarına yönelik proje başvurularını kapsar.

(2) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımları kapsamında yeni sulama tesisi yapım projelerine hibe desteği verilmez. Su kaynağından suyun alınması amacıyla tesis edilecek su alma yapıları ve yeni kuyu açılması faaliyetini kapsayan proje başvuruları kabul edilmez.

(3) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımları hibe proje başvuruları kapsamında, mevcut sulama tesislerinin mutlaka daha önceden planlama ve fizibilite raporları oluşturulmalı, projelendirilmeli, başvuru tarihinden önce suyun kullanımına yönelik olarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünden uygun görüş alınmalı ve proje başvuruları ile birlikte ibraz edilmelidir.

(4) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımları hibe proje başvuruları kapsamında, enerji nakil hattı, trafo, motopomp ve tarla içi malzeme ve ekipman alımlarına hibe desteği verilmez. Yatırım proje teklifleri, toplu basınçlı sulama tesisi için su kaynağından tarla başına kadar yapılacak su dağıtım ve iletim boru hatları, gerekli sanat yapılarının inşası ve inşaat işleri kapsamında yapılacak mal alımlarını içerir.

(5) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımı kapsamında yatırım proje tekliflerinin, köy halkının çoğunluğuna hizmet götürmesi amaçlanmalıdır.

Uygulama illeri

MADDE 11 – (1) Program çerçevesinde 81 ilde yapılacak yatırımlar için başvurular kabul edilir.

Yatırım süresi

MADDE 12 – (1) Yatırım projeleri, 1/12/2010 tarihine kadar tamamlanmalıdır. Bu süre içinde tamamlanamayan projeler yatırımcıların talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi halinde kendi öz kaynakları ile altı ayı aşmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru Sahiplerinde Aranılacak Özellikler

Ekonomik yatırımlar için başvuru sahiplerinde aranacak özellikler

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek üzere hazırlanacak proje başvuruları gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

(2) Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması gerekir.

(3) Başvuru sahibinin, yatırım ilinde yerleşik olması zorunlu değildir.

(4) Ekonomik yatırımlara yönelik yatırım proje tekliflerinde, proje sahipleri kendi paylarına düşen ve hibeye esas proje tutarının % 50 si oranındaki katkı payının finansmanını kendi öz kaynaklarından temin etmekle yükümlüdür.

(5) Ekonomik yatırımlara yönelik proje konularına başvurabilecek gerçek ve tüzel kişilerin idari ve mali açıdan tamamen kamudan bağımsız olması gerekir. İl özel idaresi ve belediyeler gibi kamu kurum ve kuruluşları, bunların vakıf, birlik benzeri teşekkülleri ile bunların içinde bulunduğu ortaklıkların başvuruları program kapsamında

değerlendirilmez.

(6) Vadesi geçmiş vergi borcu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olanlar başvuru yapamazlar.

(7) Desteklemelerden kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

Başvuru sahibi tüzel kişilerde aranacak özellikler

MADDE 14 – (1) Bireylerin bir araya gelerek son başvuru tarihinden önce oluşturdukları;

a) 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan kollektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketler ve bunların aralarında oluşturdukları ortaklıklar,

b) 5/6/1935 tarihli ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu veya 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri çerçevesinde kurulmuş olan vakıflar,

c) İlgili kanunlara göre kurulmuş olan tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ile bunların üst birlikleri, ekonomik yatırım konularına tüzel kişilik olarak başvurabilirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kuruluşlar, kuruluş tüzüklerinde/ana sözleşmelerinde belirtilen çalışma konuları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen kuruluşların, proje başvurusu, ortaklık kurulması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetkili kurullarından son başvuru tarihinden önce yetki almış olması ve bu yetki belgesini proje başvurularında ibraz etmiş olmaları gerekir.

Toplu basınçlı sulama sistemi yatırım projelerine başvurabilecek kurum ve kuruluşlar

MADDE 15 – (1) Mevcut sulama tesislerinin toplu basınçlı sulama tesisine dönüştürülmesine yönelik iyileştirme ve geliştirme yatırım konularına sadece sulama kooperatifleri ve köylere hizmet götürme birlikleri tüzel kişilik olarak başvurabilirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hibeye Esas Proje Toplam Tutarları ve Destekleme Oranı

Ekonomik yatırım konularında yatırım tutarı ve destekleme oranı

MADDE 16 – (1) Ekonomik yatırımlar için proje başvurularında hibeye esas proje tutarı, gerçek kişi başvurularında 100.000 Türk Lirasını, tüzel kişi başvuruları için ise 500.000 Türk Lirasını geçemez.

(2) Hibeye esas proje tutarının % 50 sine hibe yoluyla destek verilir.

(3) Proje bütçesi KDV hariç hazırlanır.

(4) Proje toplam tutarının; gerçek kişi başvuru tekliflerinde 100.000 Türk Lirasını, tüzel kişi başvuruları için ise 500.000 Türk Lirasını aşması durumunda, artan kısma ait işlerin proje sahiplerince aynı katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içerisinde tamamlanması gerekir. Bu durumun hibe başvurusu ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

(5) Küçük ve orta ölçekli ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerinin gerçekleştirilmesinin desteklenmesi amaçlandığından, başvuruda belirtilen proje toplam tutarı, yatırım konusunun tam olarak gerçekleştirilmesini sağlamalıdır.

Toplu basınçlı sulama sistemi projeleri yatırım tutarı ve destekleme oranı

MADDE 17 – (1) Köylere hizmet götürme birlikleri ile sulama kooperatiflerince; Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak kabul edilen mevcut sulama tesislerinin toplu basınçlı sulama sistemi tesisine dönüştürülmesine yönelik yatırım proje tekliflerinde, hibeye esas proje tutarı 500.000 Türk Lirasını geçemez.

(2) Köylere hizmet götürme birlikleri ile sulama kooperatiflerince hazırlanan projelere hibeye esas proje tutarının % 75'ine hibe yoluyla destek verilir. Başvuru sahipleri, hibeye esas proje tutarının %25'i oranındaki katkı payının finansmanını temin etmekle yükümlü ve sorumludur. Başvuru sahipleri tarafından, bu husus proje başvuruları sırasında açıklanır ve finans kaynaklarına ilişkin taahhütname veya destekleyici dokümanlar proje başvurularına eklenir.

(3) Proje toplam tutarının; 500.000 Türk Lirasını aşması durumunda, artan kısma ait işlerin proje sahiplerince aynı katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içerisinde tamamlanması gerekir. Bu durumun ilgilisi tarafından başvuru ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

(4) Proje bütçesi KDV hariç hazırlanır.

ALTINCI BÖLÜM

Proje Giderleri

Hibe desteği kapsamındaki proje gider esasları

MADDE 18 – (1) Tarıma dayalı yatırımları destekleme programı kapsamında hibe desteği verilecek proje giderlerinin;

a) Proje başvuruları kabul edilen ve kendileri ile hibe sözleşmesi akdedilen yatırımcılar tarafından hibe sözleşmesinden sonra gerçekleştirilmesi,

b) Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen yatırım projesi başvurusunda belirtilmiş olması ve hibe desteği

verilecek proje giderleri kapsamında olması,

c) Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen proje bütçesinin hibeye esas proje giderleri limitinin, gerçek kişi başvurularında 100.000 Türk Lirası; tüzel kişilik başvurularında ise 500.000 Türk Lirası içerisinde kalması,

ç) Hibe sözleşmesi ekinde kabul edilen iş planında öngörülen yatırım süresi içerisinde gerçekleşmesi, hibe desteği kapsamındaki kullanımların Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen kurallara uygun olarak satın alma işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve belgelere dayandırılması ve ibraz edilmesi gerekir.

Gider kalemleri

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde; öngörülen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan aşağıda belirtilen giderler, ilgili bölümlerde belirtilen istisnalar geçerli olmak kaydıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(2) Yatırım uygulamalarına ait;

a) İnşaat işleri alım giderlerine,

b) Makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine,

c) Uygulama aşamasında danışmanlık hizmetleri alım giderlerine,

bu Tebliğde belirtilen oranlarda hibe desteği verilir.

(3) Yatırımcılar tarafından, proje kapsamında satın alınacak ve hibe desteği verilecek tüm makine, ekipman, malzeme ve inşaat işleri ihale sonucunda belirlenen yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler kapsamında sağlanır. Uygulama aşamasında danışmanlık alımı ihale kapsamında değildir, fatura veya serbest meslek makbuzu karşılığında sağlanır.

(4) Proje sahipleri ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlar yüklenici ve danışman olamaz.

(5) Hibeye esas proje tutarını oluşturan, hibe desteği verilecek proje giderleri mutlaka teknik projeye ve piyasa etütlerine dayandırılmalı ve proje başvurularında ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

(6) Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarının yatırım süresince artırılma imkânı yoktur. Ancak, sözleşmeye bağlanan tutarı aşmamak kaydıyla gider kalemleri arasında ilgili maddelerde belirtilen kısıt ve limitlere aykırı olmamak üzere artırım/eksiltme gibi aktarımlar yapılabilir.

(7) Proje sahibi, projenin tamamını veya mal alımı ve inşaat gibi bölümler halinde ayrı ayrı ihale edebilir.

İnşaat işleri alım giderleri

MADDE 20 – (1) Program kapsamında hibe desteği verilecek inşaat işleri alım giderleri, projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan inşaat işlerini kapsar.

(2) Depolama, soğuk hava tesisleri ve alternatif enerji kaynakları kullanan sera yatırımları dışındaki yatırım konularında, hibeye esas proje tutarı başlı başına bir inşaat faaliyetinden ibaret olan proje teklifleri kabul edilmez.

(3) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırım proje giderlerinin tamamı, inşaat işleri ihale ve sözleşmeleri kapsamında yüklenicilerle yapılır. Bu kapsamda proje tekliflerinde tüm giderler inşaat işleri alım gideri olarak belirtilir.

(4) İnşaatın yapılma yöntemi ile kullanılacak teknolojiyi açıklayan, inşaat işleriyle doğrudan ilgili malzeme, işçilik, makine, ekipman kullanım veya iş makinesi giderlerini kapsayan ve gider türü, ölçü birimi, miktar, birim fiyat ve tutar ayrıntılarını da ihtiva eden taslak yapım şartnameleri ve uygulama aşamalarını süreleriyle birlikte gösterir bir iş programı da proje başvuruları ekinde sunulur.

(5) İnşaat işleriyle ilgili mimari, statik, elektrik, sıhhi tesisata ait uygulama projelerinin ve bunların metraj ile keşif özetlerinin hazırlayan tarafından imzalı suretleri incelenmek üzere hibe sözleşmesi ekinde sunulmuş olması gerekir.

(6) İdari kısımlarla ilgili harcamalar, hibeye esas inşaat giderinin %20'sini aşamaz.

(7) İdareye ait personel odaları, yatakhane, yemekhane, teşhir ve satış reyonu, bekçi kulübesi, bahçe duvarı, çit, tesis bahçesinin düzenlenmesi gibi bölüm ve bunlara ait giderler idari alan olarak değerlendirilir ve bu maddenin altıncı fıkrası gereği işlem görür.

(8) Mesken ve benzeri yapıları kapsayan proje başvuruları hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(9) Toplu basınçlı sulama sistemi kapsamındaki proje başvurularında su kaynağından sulama alanına kadar olan su iletim yapıları/isle hattı toplam tutarı, hibeye esas inşaat giderinin % 15'ini aşamaz.

(10) İnşaat işleri ile ilgili ulusal mevzuat gereğince alınması gerekli izin, ruhsat, denetim işleri ve uygulamalarda yapılması zorunlu olan tüm işlemlerin yerine getirilmesinden yatırımcılar sorumludur.

Makine, ekipman ve malzeme alım giderleri

MADDE 21 – (1) Program çerçevesinde yapılacak yeni mal alımları, üretimi de içeren bir proje bütününe parçası olduğu takdirde finanse edilir.

(2) Mevcut yatırımlarda teknoloji geliştirmeye ve kapasite artırmaya yönelik yatırım tekliflerinde sadece mal alımı teklifleri hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

(3) Makine, ekipman ve malzeme alımlarında, alım bedeli ile proje sahasına teslim giderleri, montaj giderleri tek bir alım faturası şeklinde düzenlenmesi durumunda hibe desteği verilir, ayrı ayrı faturalandırılması durumunda

sadece mal alım bedeline hibe desteği verilir.

(4) Makine ve ekipman ile ilgili taslak teknik şartname proje başvuruları ekinde sunulur ve projede kullanım amacı belirtilir.

(5) Mal alım giderleri kapsamında, demirbaş eşya, mobilya, mefruşat, alımı gibi giderler ve tesis tamamlandıktan sonra tesisin işletilmesine yönelik hammadde veya malzeme giderlerine hibe desteği verilmez.

(6) Toplu basınçlı sulama sistemi yatırımlarını destekleme programına yönelik projeler kapsamında yatırımın bir unsuru olan makine, ekipman ve malzeme ihtiyaçları inşaat işleri ihale ve sözleşmeleri kapsamında yüklenicilerden sağlanır. Bu kapsamda proje tekliflerinde bu tür alım giderleri inşaat işleri alım gideri olarak belirtilir.

(7) Ekonomik yatırım projeleri ve toplu basınçlı sulama sistemi projelerine ait enerji nakil hattı, trafo ve jeneratör satın alımları hibe desteği kapsamında değildir. Gerekli ise aynı katkı olarak gerçekleştirilir.

Danışmanlık hizmeti alım giderleri

MADDE 22 – (1) Yatırımcılar; uygulama aşamasında danışmanlık hizmeti alabilirler. Uygulama aşamasında danışmanlık hizmeti alım gideri, hibeye esas inşaat ve makine ekipman giderleri toplamının % 2'sini geçemez. Danışmanlık hizmetlerinin süreleri ve taslak görev tanımları, yatırımın kapsamı ve süresi ile uyumlu olmalıdır.

(2) Gerek duyulan danışmanlık hizmeti alımları bireysel danışmanlar veya özel danışmanlık firmaları vasıtasıyla temin edilir. Tarımsal amaçlı kooperatifler ve birlikler kendi üst birliklerinden ve merkez birliklerinden danışmanlık hizmeti alabilirler.

(3) Danışmanlık hizmet alımları kapsamında, eğitim çalışmaları, toplantılar, basılı ve görsel malzeme, yasal izin ve ruhsat alım giderleri, ulusal, uluslararası standart, tescil belge hazırlık bedellerine yönelik alım giderlerine hibe desteği verilmez.

(4) Proje sahipleri ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlardan alınan danışmanlık hizmeti giderlerine hibe desteği verilmez.

Proje kaynaklarından karşılanamayacak giderler

MADDE 23 – (1) Bu Tebliğin 20, 21, ve 22 nci maddelerinde açıklanan proje giderlerine uygun olmayan giderlere ilave olarak hibe desteği verilmeyecek olan giderler şunlardır:

- a) Her türlü borç ödemeleri,
- b) Faizler,
- c) Başka bir kaynaktan finanse edilen harcama ve giderler,
- ç) Kira giderleri,
- d) Kur farkı giderleri,
- e) Arazi, arsa ve bina alım bedelleri,
- f) Bina yakıt, su, elektrik ve apartman aidat giderleri,
- g) Ayrı faturalandırılmış nakliye, montaj giderleri,
- ğ) Bankacılık giderleri,
- h) Denetim giderleri,
- ı) KDV de dahil iade alınan veya alınacak vergiler,
- i) İkinci el mal alım giderleri,
- j) Proje yönetim giderleri.

(2) Program kapsamında; hibe sözleşmesi onaylanmayan projelerle ilgili yapılan hiçbir harcama karşılanmaz, bu giderlerden dolayı herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenilmez.

(3) Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmeyen, belgelendirilmeyen ve ibraz edilmeyen her türlü satın alma giderleri, hibeye esas gider kapsamında olsa dahi hibe desteğinden karşılanmaz.

Aynı katkılar

MADDE 24 – (1) Proje sahiplerinden, ortaklarından veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından hibe sözleşmesi öncesi edinilmiş arazi, bina, mal, malzeme, makine ve ekipmanlar, aynı katkı olarak proje yatırım tutarına dahil edilmez.

(2) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, hibeye esas proje giderleri dışında öz kaynaklarını kullanarak aynı katkı olarak yatırımcılar tarafından bina, mal, malzeme, makine ve ekipman ile danışmanlık hizmet alımı ve işgücüne yönelik olarak yapılacak herhangi bir katkı, proje için öngörülen süre içerisinde tamamlanması koşulu ile aynı katkı olarak değerlendirilecektir. Ancak, iş takvimleri ve uygulamalar sırasında bu katkıların, hibeye esas proje giderlerine yönelik kullanımlar yapılmadan önce veya eşzamanlı olarak yatırımcı tarafından tamamının gerçekleştirilmesi zorunludur. Proje sahipleri, bu hususları başvuru formlarında taahhüt ederler.

(3) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek ve hibeye esas proje giderleri dışında olan aynı katkılar hibeye esas proje giderleri kapsamında öngörülmüş satın alımlardan ayrı bağımsız ihaleler veya gerçekleştirmeler şeklinde yapılır.

(4) Başvuru aşamasında aynı katkı olarak taahhüt edilen işlerin öngörülen nitelik ve nicelikte

gerçekleştirilmesi şarttır. Bu husus il müdürlüğü tarafından izlenir.

(5) Bu kapsamda yapılacak aynı katkılar, yatırımcının yapmakla yükümlü olduğu katkı payının yerine ikame edilemez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Proje Başvuruları

Başvuru zamanı

MADDE 25 – (1) Bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanan proje teklifleri, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren altmış gün içerisinde il müdürlüklerine teslim edilir. Başvuru son gününün tatil gününe denk gelmesi halinde takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar başvurular kabul edilir.

Başvuracılara sağlanacak teknik destek

MADDE 26 – (1) Proje hazırlayarak başvuracak gerçek ve tüzel kişiler, program konusunda il proje yürütme birimlerine başvurarak ihtiyaç duyulan bilgiyi herhangi bir bedel ödemedene alabilirler.

(2) İl proje yürütme birimlerince verilecek bilgi, proje hazırlanmasında karşılaşılabilecek sorulara cevap vermekle sınırlı olup projenin kabul edilmesi konusunda bir taahhüt niteliği taşımaz.

(3) İl proje yürütme birimlerinin, yatırımcılara proje hazırlama sorumluluğu yoktur.

(4) Bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak hazırlanacak, programa ait uygulama rehberi, başvuru formları ve bilgilendirici dokümanlar ile satın alma kitabı Genel Müdürlük internet sayfasından temin edilebilir.

(5) Bakanlık tarafından düzenlenecek eğitim, çalıştay, bilgilendirme toplantılarıyla ve internet sayfası vasıtasıyla ilgililere bilgi aktarılır.

Başvurulacak yerler

MADDE 27 – (1) Program ile ilgilenen gerçek ve tüzel kişiler başvurularını projenin gerçekleştirileceği ildeki il müdürlüklerine yaparlar.

(2) İl müdürlükleri tarafından teslim alınacak proje başvurularının tamamı, son başvuru tarihini takip eden ilk iş günü il proje değerlendirme komisyonuna teslim edilir.

Başvuru şekli

MADDE 28 – (1) Proje başvuruları;

a) Bu Tebliğin 9 ve 10 uncu maddelerinde belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek amacıyla hazırlanır.

b) Bu Tebliğin 13, 14, ve 15 inci maddelerinde belirtilen niteliklere sahip gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

c) Bakanlık tarafından yayımlanacak uygulama rehberine uygun olarak hazırlanır.

(2) Başvurular, dosya içinde elden teslim edilir ve başvuru sahibi veya yetkilendirdiği kişinin önünde ekonomik yatırım başvuruları için EK-1a, toplu basınçlı sulama yatırım başvuruları için EK-1b'deki tabloya göre eksiksiz olarak kapalı zarfa konular, zarfın üzerine projeye ait hibe başvuru formunun fotokopisi yapıştırılır ve başvuru sahibi tarafından imzalanır ve kaşelenir. İl müdürlüğü tarafından başvuru sahibine veya yetkilendirdiği kişiye teslim alma belgesi verilir. Eksik belgeli dosyalar teslim alınmaz.

(3) Kapalı zarfın üzerine "Değerlendirme Oturumundan Önce Açmayınız" ibaresi büyük harflerle yazılır.

(4) Proje başvuru dosyaları hibe başvuru formu, ekleri ve CD'si destekleyici dokümanlarla birlikte iki takım olarak hazırlanır. Bir takımı son başvuru tarihine kadar il müdürlüğüne teslim edilir, diğeri de yatırımcı tarafından muhafaza edilir.

(5) Uygulama rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanmayan ve başvuru sahibi tarafından imzalanmamış başvurular kabul edilmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Proje Başvurularının İl Düzeyinde Değerlendirilmesi

İl proje değerlendirme komisyonu

MADDE 29 – (1) Program kapsamında, başvurusu alınan projelerin incelenmesi ve ilk değerlendirmeleri bu bölümde belirtilen kriterlere göre il proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılır. Başvuruların, tebliğe, uygulama rehberi ve değerlendirme rehberine uygun olarak il düzeyinde değerlendirilmesinden il proje değerlendirme komisyonu sorumludur.

(2) İl proje değerlendirme komisyonunun oluşturulma ve çalışma şekilleri valilik tarafından son başvuru tarihinden önce belirlenir ve taraflara duyurulur. İl proje değerlendirme komisyonu en az beş, en fazla dokuz temsilciden oluşur.

(3) İl proje değerlendirme komisyonuna, değerlendirme sürecinde gerekli tüm teknik ve lojistik desteğin verilmesi, tabloların düzenlenmesi, proje özetlerinin hazırlanması, verilerin muhafazası gibi konularda çalıştırılması amacı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirilebilir.

(4) İl müdürlükleri tarafından son başvuru tarihine kadar teslim alınan başvuru dosyaları son başvuru tarihini takip eden ilk iş günü il proje değerlendirme komisyonuna teslim edilir. Proje başvuruları, son başvuru tarihini takiben bir hafta içerisinde yapılacak ilk toplantıda belirtilen kriterlere göre değerlendirilmeye başlanır. İl proje değerlendirme

komisyonu, bu değerlendirmeleri son başvuru tarihini takiben en geç yirmi gün içerisinde tamamlar.

(5) İl müdürlükleri bünyesinde, programın uygulanması amacıyla kurulmuş il proje yürütme birimlerinde görevlendirilen personel gerek duyulması halinde il proje değerlendirme komisyonunda da görevlendirilebilir.

Yatırım başvurularının idari uygunluk açısından incelenmesi

MADDE 30 – (1) İl proje değerlendirme komisyonu, öncelikli olarak proje başvuru evraklarını EK-1a ve EK-1b'de yer alan "Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi"ne göre eksiksiz ve içeriğinin uygun olması yönünden inceler.

(2) İdari Uygunluk Kontrol Listesine göre tam ve içeriği uygun olan başvurular ve ekleri, bu Tebliğin 31 inci maddesinde açıklanan, başvuru sahibi ve projenin yeterliliği kriterleri açısından değerlendirmeye alınır.

Başvuru sahiplerinin, ortaklarının ve projelerin uygunluğu açısından incelenmesi

MADDE 31 – (1) Bu Tebliğin 13, 14 ve 15 inci maddelerinde belirtilen kriterlere göre başvuru sahiplerinin, eğer varsa ilişkili kurumların ve projenin uygunluğunun incelenmesi Ek-2'de yer alan "Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu" kriterlerine göre yapılır.

(2) Bu Tebliğin 30 uncu maddesi ile bu madde uyarınca yapılan uygunluk kontrollerinde proje sahipleri tarafından verilmiş hiçbir evrakta düzeltme yapılmaz, yaptırılması talep edilmez ve uygunluk kriterlerini sağlamayan proje başvuruları değerlendirme dışında tutulur. Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu kriterlerine göre uygun görülen başvurular ön değerlendirmeye alınır.

Başvuruların ön değerlendirme kriterleri açısından değerlendirilmesi

MADDE 32 – (1) Ekonomik yatırımlara yönelik proje başvurularının il bazında yapılacak ön değerlendirmelerinde, başvuru sahibinin niteliği, yatırım yerinin karakteristiği, istihdam sayısı, yatırım konusu, yatırımın yapıldığı yerdeki tarımsal üretimle ilişkisi ve il müdürlüğünce tespit edilen öncelikli proje konuları gibi kriterler göz önüne alınır.

(2) Ekonomik yatırımlara ait ön değerlendirme kriterleri EK-3a'da belirtilmiştir. Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde proje puanı almış olan başvurular genel değerlendirmeye alınır.

(3) Toplu basınçlı sulama sistemi başvurularının il bazında yapılacak ön değerlendirmelerinde yatırım konusu, sulanan alan, dekara maliyet, yararlanıcı sayısı, finansman şekli gibi kriterler göz önüne alınır.

(4) Toplu basınçlı sulama sistemine yönelik proje başvuruları ön değerlendirme kriterleri EK-3b'de belirtilmiştir.

(5) Toplu basınçlı sulama sistemi başvuruları ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde proje puanı almış olanlar hibe desteğine uygun görülür.

(6) Toplu basınçlı sulama sistemine yönelik proje başvurularında işletme planları istenmediği için genel değerlendirme kriterlerine göre değerlendirme yapılmaz.

(7) Proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde proje puanı almış olan proje başvuruları için il proje değerlendirme komisyonu tarafından teknik yapılabilirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygunluğu, çevresel değerlendirme gibi il düzeyinde hibe sözleşmesi akdinden önce ve sonra verilecek ruhsat, izin ve benzeri yasal zorunluluklar açısından ilgili birimlerce incelemeler yaptırılmalı ve inceleme sonuçları bir rapora bağlanmalıdır.

Başvuruların genel değerlendirme kriterleri açısından değerlendirilmesi

MADDE 33 – (1) Ekonomik yatırımlarda proje ön değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde proje puanı almış olan ve il proje değerlendirme komisyonu tarafından hazırlanan bu Tebliğin 32 nci maddesinde açıklanan rapor kapsamında uygun ve yeterli görülen proje başvuruları, değerlendirme rehberi ve EK-4'de yer alan "Genel Değerlendirme Cetveli" kriterlerine göre puanlandırılır ve bu puanlamalarda;

a) Projenin uygulandığı dönem boyunca faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve gerekirse projenin finansmanını sağlayacak istikrarlı ve yeterli mali kaynaklara sahip olmaları,

b) Teklif edilen projeyi başarıyla tamamlayabilmek için gereken profesyonel yeterliliklere sahip olmaları, dikkate alınır.

(2) Ayrıca, projenin uygunluğu, teklif çağrısında belirtilen amaçlarla tutarlı olması, kalitesi, katma değeri, sürdürülebilirliği ve maliyet etkinliği gibi unsurlar da gözetilir.

(3) Genel değerlendirme kriterleri puanlama amacıyla bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, aşağıdaki kurallar uyarınca 1 ve 5 arasında bir puan verilecektir:

1 = Çok zayıf,

2 = Zayıf,

3 = Yeterli,

4 = İyi,

5 = Çok iyi.

(4) EK-4 "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 1. Mali Yapısı ve Proje Gerçekleştirebilme Kapasitesi" kriterlerinden asgari yeterli puanı oniki olacaktır. Toplam onikiden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

(5) EK-4 "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 2. Uygunluk" kriterlerinden asgari yeterli puanı onsekiz olacaktır. Toplam onsekizden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

(6) Genel değerlendirme kriterlerinden toplam altmışbeş ve üzeri puan alan yatırım başvurularının değerlendirilmesine devam edilir.

(7) Yatırım başvurularında ön değerlendirme puanının % 60'ı ve genel değerlendirme puanının % 40'ı toplanarak nihai puan belirlenir ve değerlendirme tamamlanarak genel değerlendirme raporu düzenlenir.

İl proje değerlendirme raporu

MADDE 34 – (1) Proje başvurusunda bulunmuş ve değerlendirme süreçlerinde incelenmiş tüm yatırım tekliflerine ait il proje değerlendirme komisyonu tarafından genel değerlendirme raporları hazırlanır. Toplu basınçlı sulama başvurularında ön değerlendirme kriterlerinden altmış ve üzeri puan alan başvurular ile ekonomik yatırım başvurularında ön değerlendirme kriterlerinden altmış ve üzeri ve genel değerlendirme kriterlerinden altmışbeş ve üzeri puan alan başvurulara ait değerlendirme raporları ile değerlendirme sonuç tabloları iki nüsha olarak düzenlenir ve bir nüshası Genel Müdürlüğe gönderilir.

(2) Başvuru sahiplerine ait başvuru dosyalarının tümü il müdürlükleri tarafından muhafaza edilir. Ancak, Genel Müdürlük gerekli gördüğü takdirde ilgili dosyaların bir sureti ve/veya elektronik kopyasını il müdürlüğünden ister.

(3) Değerlendirme sonuçları topluca karara bağlanır ve Genel Müdürlüğe gönderilir.

Hibe başvurusunun reddedilme nedenleri

MADDE 35 – (1) İl proje değerlendirme komisyonu tarafından değerlendirme kriterlerine göre yapılan inceleme sonucu alınan proje başvurularının reddedilme kararı, tüm projelerle ilgili Bakanlık onayı tamamlandıktan sonra il müdürlüğü tarafından proje sahiplerine bildirilir.

(2) Başvuruyu reddetme kararının aşağıdaki gerekçelere dayanması zorunludur:

- a) Başvurunun müracaat tarihinden sonra alınması,
- b) Başvurunun eksik veya belirtilen usul ve esaslara göre uygun hazırlanmaması,
- c) Başvuru sahibinin ve ortaklarının uygun şartlara sahip olmaması,
- ç) Başvuruya konu faaliyetin program kapsamında olmaması,
- d) Başvurunun uygulama için öngörülen azami süreyi aşması,
- e) Hibeye esas proje tutarının ve talep edilen katkının duyurulmuş olan azami miktarı aşması,
- f) Projenin teknik yapılabilirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygun olmaması ve/veya yetersiz olması,
- g) Başvuru formu ve ekleri içindeki bütçe rakamlarının birbirleri ile tutarsız olması,
- ğ) Yatırımla ilgili başvuruda sunulan bilgi ve belgelerle yatırım konusu veya yatırım yerinin uyumsuz olması,
- h) Başvurunun, ön değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın altında kalması,
- ı) Başvurunun, ön değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın üzerinde olmasına rağmen genel değerlendirme kriterlerine göre belirlenmiş minimum puanın altında kalması,
- i) Yatırım yerinin ipotekli, şerhli, icraya verilmiş ve mahkemelik olması.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Nihai Değerlendirme Kararı ve Hibe Sözleşmesi

Nihai değerlendirme kararı

MADDE 36 – (1) Değerlendirme raporları ve sonuç tabloları Genel Müdürlükçe incelenerek uygun olanlar belirlenir. Programın finansmanı için tahsis edilmiş ödenek tutarının, ekonomik faaliyetler ve basınçlı sulama yatırımlarına kullanılacak oran ve/veya tutarının Bakanlık tarafından belirlenmesinden sonra, başvuru sayısına ve program için tahsis edilmiş bütçeye bağlı olarak, merkez proje değerlendirme komisyonu tarafından iller ve konu başlıkları içerisinde bir denge oluşturmak amacıyla nihai değerlendirme yapılır.

(2) Bu değerlendirmede, bütçe durumuna göre Bakanlık, Türkiye İstatistik Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilatının belirlemiş olduğu illerin tarım alanı, kırsal nüfus, tarımsal üretim değeri, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi ile başvuru proje sayıları dikkate alınarak yapılacak hesaplama ile Genel Müdürlükçe belirlenecek sayıda projeye onay verilir. Yatırım konuları içerisinde ürün bazında yapılan başvurulardan nihai puanı yüksek olanların hibe desteğinden öncelikle yararlandırılması amaçlanır. Ancak %10 oranında Bakanlıkça belirlenecek özellikli projelere öncelik verilir.

(3) Merkez proje değerlendirme komisyonu tarafından yapılan nihai değerlendirme Genel Müdürlüğün onayı ile kesinleşir.

(4) Bakanlığın bir başvuruyu reddetme ya da hibe vermeme kararı kesindir.

Değerlendirme sonuçlarının açıklanması

MADDE 37 – (1) Değerlendirmenin onaylanmasından sonra, kesin kararı Genel Müdürlük il müdürlüklerine yazılı olarak bildirir.

(2) İl müdürlükleri kendilerine iletilen nihai değerlendirme kararını, başvuru sahiplerine on gün içerisinde

tebliğ eder.

Tatbikat projeleri ve kesin bütçelerin hazırlanması

MADDE 38 – (1) Başvuru aşamasında, tatbikat projelerini hazırlamamış olan proje sahipleri hibe sözleşmesi imzalamadan önce mutlaka tatbikat projelerini ve kesin bütçelerini hazırlamak, ilgili yasalar gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamak zorundadırlar.

(2) Başvuru son tarihi ve nihai değerlendirme kararının bildirimini arasında geçen sürede oluşacak girdi fiyatlarındaki değişimlerden dolayı ve/veya tatbikat projelerinin hazırlanması aşamasında proje sahipleri hibe sözleşmesi öncesi bütçe revizyonu talebinde bulunabilirler.

(3) Bütçe değişiklik talepleri kesinlikle hibeye esas proje tutarında bir artırıma neden olamaz. Ancak, hibeye esas proje tutarında artırım yapmamak şartıyla toplamı oluşturan gider kalemleri arasındaki değişiklikleri içerebilir.

(4) Hibeye esas proje tutarının üzerinde bütçe artırım talepleri ancak proje başvuru sahibinin bu miktar işi aynı olarak hibe desteği dışında % 100 kendisinin gerçekleştirilmesi koşuluyla kabul edilebilir.

(5) Başvuru aşamasında tatbikat projelerini sunmuş, ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat gibi belgelerini tamamlamış ve bütçe revizyon talebinde bulunmayan başvuru sahipleri nihai değerlendirme kararı bildirimini takiben il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalar.

Hibe sözleşmesi

MADDE 39 – (1) Hibe sözleşmesi, il müdürü ile hibe başvuru sahibi arasında akdedilir.

(2) Hibe sözleşmesi içerik ve formatı Bakanlık tarafından yayımlanan uygulama rehberinde tüm taraflara önceden duyurulur.

(3) Başvuru sahiplerinin hibe kaynaklarından yararlanabilmesi için hibe sözleşmesini imzalaması önkoşuldur.

(4) Kendilerine yapılan bildirim takip eden kırkbeş gün içerisinde il müdürlükleri ile hibe sözleşmesi imzalamayan veya hibe sözleşmesi eki dokümanları tamamlayamayan yatırımcıların proje başvuruları ve bunlara ilişkin değerlendirme sonuçları iptal edilir.

(5) Başvuru sahibi tarafından teslim edilen hibe sözleşmesi ve proje dosyası il müdürlüklerince incelenir ve uygun bulunursa hibe sözleşmesi imzalanır.

Hibe sözleşmelerinde teminat alınması

MADDE 40 – (1) Ekonomik yatırımlarda proje sahibi, hibeye esas proje tutarının %10'u tutarında süresiz banka teminat mektubunu hibe sözleşmesi ile birlikte il müdürlüğüne verir veya hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının % 5'ini il müdürlüğü adına açılacak bir hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından kesin teminat mektuplarının teyidi alındıktan sonra, defterdarlık muhasebe müdürlüğüne muhafazası için teslim edilir.

(2) Teminat mektuplarının toplam tutarı, hibeye esas proje tutarının %10'undan az olmamak kaydı ile birden fazla bankadan kesin teminat mektubu alınabilir.

(3) Teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar, nihai raporun onaylanması ve son ödemenin gerçekleşmesini takiben yatırımcının talebi üzerine ancak, SGK ve vergi dairesinden ilişik kesme belgesi alındıktan sonra il müdürlüğüne iade edilir.

(4) Hibe sözleşmesinin, sözleşmede yer alan nedenlerle fesih edilmesi halinde teminat mektubu veya hesapta bulunan meblağ Hazine adına irat kaydedilir.

Hibe sözleşmesi akdi

MADDE 41 – (1) Hibe sözleşmesi, il müdürlüğü ve başvuru sahibi arasında iki adet olarak akdedilir. Hibe sözleşmesinin taraflarca imzalanmış metninin bir adedi ve ekleri il müdürlüğünde bir adedi de proje sahibince muhafaza edilir.

Hibenin nihai tutarı

MADDE 42 – (1) Hibenin azami miktarı hibe sözleşmesinde gösterilecek ve önerilen bütçeye dayanacaktır. Hibe sözleşmesinde yer alan azami tutar üst limit niteliğindedir. Hibenin nihai tutarı, fiili gerçekleştirmeler ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar.

(2) Hibe miktarı, bu Tebliğin 16 ve 17 nci maddelerinde belirtilen tutar ve oranları kesinlikle aşamaz.

Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi

MADDE 43 – (1) Proje sahibi, projeyi hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak icra etmediği takdirde Bakanlığın ödemeleri yapmama ve/veya hibe sözleşmesini feshetme hakkı saklıdır. Bu durumda Bakanlık, ayrıca hibe miktarını azaltabilir ve/veya hibe kaynaklarından ödenmiş olan meblağların tamamen veya kısmen geri ödenmesini talep edebilir.

(2) Hibe sözleşmeleri devredilemez. Ancak, yatırım sahibinin vefatı halinde talep etmeleri durumunda kanuni mirasçılar ile hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

ONUNCU BÖLÜM

Uygulamalar, Satın Almalar ve Ödemeler

Proje uygulamalarının izlenmesi

MADDE 44 – (1) Proje sahipleri, hibe sözleşmesi akdinden sonra, teklif ve kabul edilen projeye hibe sözleşmesi hükümlerine göre projeyi uygulamaya başlar.

(2) Projelerin uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi, il proje yürütme birimlerince yapılır. Bu birimler gerek duyulması durumunda ilgili kamu kurumu elemanları ile takviye edilir.

(3) Proje uygulamalarının kontrolü ve izlenmesi ihtiyaç duyulduğunda Genel Müdürlükçe de yapılır.

(4) Yatırımcılar, proje ile ilgili gelişmeleri içeren ilerleme raporlarını üç ayda bir il müdürlüğüne vermekle yükümlüdürler. Nihai rapor ile birlikte ise işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi, demirbaş kayıt listesi ile yatırıma ait fotoğraflar ve ulusal mevzuat gereği alınması gereken diğer izin, ruhsat ve belgeleri il müdürlüğüne ibraz etmekle yükümlüdür.

(5) Proje uygulamalarının Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti halinde, bu durum tutanağa bağlanarak tutanak tarihinden itibaren on gün içerisinde proje sahiplerine uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda il müdürlüğü tarafından bir ihtar yazısı yazılır ve konu hakkında Genel Müdürlük bir hafta içerisinde bilgilendirilir.

(6) Yazının karşı tarafa tebliğ tarihini izleyen bir ay içerisinde projenin Tebliğ ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde il müdürlüğü fesih için Genel Müdürlüğün uygun görüşü doğrultusunda hibe sözleşmesinin fesih işlemini başlatır.

Uygulama sözleşmeleri

MADDE 45 – (1) Yatırımcılar, proje uygulamasında hibe kapsamında yapacakları inşaat, makine, ekipman, malzeme ve danışmanlık satın alma işlemlerinde Bakanlık tarafından yayımlanan satın alma kitabında belirtilen kurallara uygun hareket ederler.

(2) Yatırımcılar tarafından hazırlanacak ihale dokümanları keşif bedelleri, ihale sonucunda imzalanacak uygulama sözleşmeleri tutarları ve uygulamalara ilişkin hak ediş tutarları, hibe sözleşmesinde o gider için belirtilmiş tutarın kesinlikle üstünde olamaz.

(3) Yatırımcılar, hibe sözleşmesi hükümleri ve proje tekliflerine uygun olarak yaptıkları inşaat, makine, ekipman ve malzeme alımlarına ilişkin ihaleye esas satın alma belgelerinin aslı ve bir suretini yüklenicilerle sözleşme yapmadan önce il müdürlüğüne verirler. Yatırımcılar, yüklenicilere ait vadesi geçmiş vergi borcu ve Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair belgeyi de ihale dosyasında ibraz etmek zorundadır.

(4) İl müdürlüğü ihaleye esas satın alma belgelerini 5 iş günü içerisinde inceler, ihalenin uygun olup olmadığını yatırımçıya yazılı olarak bildirilir ve ihaleye esas satın alma belgelerinin aslı yatırımçıya iade edilir.

(5) Satın alma işleminin il müdürlükleri tarafından uygun bulunmasından sonra, yatırımcılar, yüklenici ile sözleşme yaparak sipariş mektubunu düzenler.

(6) İl proje yürütme birimi tarafından incelenen satın alma belgelerinin uygun bulunmaması durumunda, yatırımcı satın alma işlemini uyarılar doğrultusunda yeniler.

(7) Yatırımcılar, sipariş mektupları ile imzalanan uygulama sözleşmelerinin aslı ve suretini, il proje yürütme birimlerine teslim ederler. Belgelerin suretlerinin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra belgelerin asılları yatırımçıya iade edilir.

(8) Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ihale ile ilgili satın alma belgelerini inceler.

Proje harcamalarının kontrolü

MADDE 46 – (1) Yatırımcılar, satın alınan inşaat, mal ve danışmanlık alım işlerine ait fiili gerçekleştirmelerden sonra uygulama sözleşmelerinde belirtilen dönemlerde düzenlenen ödeme taleplerini il müdürlüğüne teslim eder. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş serbest meslek makbuzu, fatura, proje sahipleri tarafından ödenmesi gereken meblağın ödendiğine dair banka dekontu ve mal veya hizmetin alındığına dair belgeleri ödeme talebi ekinde il müdürlüğüne sunar.

(2) İl Müdürlüğüne teslim edilen ödeme belgeleri onbeş gün içerisinde mevzuat, hibe sözleşmesi ve proje amaçlarına uygunluğu açısından kontrol edilip onayladıktan sonra, yatırımlarla ilgili ödeme icmal tabloları Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) Nihai rapor ve eklerini tamamlayamayan yatırımçıya son ödeme yapılmaz.

Ödemeler

MADDE 47 – (1) Genel müdürlük tarafından internet ortamında oluşturulmuş veri tabanına il müdürlüklerince girişleri yapılan ve Genel Müdürlükçe uygun görülen hak edişler yüklenicinin hesabına aktarılır.

(2) Aynı katkıların son ödeme talebinden önce yatırımcı tarafından belgelendirmek suretiyle yerine getirilmiş olması gereklidir.

(3) Asıllarına uygunluğu onaylanmış ödeme ile ilgili eklerin bir sureti il müdürlüğü tarafından muhafaza edilir. Genel Müdürlük gerekli görmesi halinde ödeme ile ilgili ekleri incelenmek üzere ister.

(4) Program kapsamında, Bakanlıkça ve yatırımcılarca yapılacak her türlü ödemeler ve teminat ödemeleri Türk Lirası olarak yapılır.

(5) 29/6/2008 tarihli ve 26921 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Tebliği gereğince yüklenicilerden ödeme talebini kapsayan dönemde, yatırımcılardan ise son ödeme talebi ile birlikte vergi dairelerince verilecek belgenin ibraz edilmesi gereklidir. Ayrıca, Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim

borcu olmadığına dair belgenin de ibraz edilmesi gereklidir.

Proje hesapları

MADDE 48 – (1) Yatırımcı, projenin uygulanmasına ilişkin hesaplara ait kayıtları düzenli tutmak ve saklamakla yükümlüdür.

Hibe sözleşmesinde yapılacak değişiklikler

MADDE 49 – (1) Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra, projenin uygulanmasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya bir mücbir sebep söz konusu ise, hibe sözleşmesi uygulamanın herhangi bir safhasında mevzuata uygun olarak değiştirilebilir. Ancak, yatırım süresi kesinlikle bu tebliğin onikinci maddesinde belirtilen süreyi aşamaz.

(2) Proje değişiklikleri ihale öncesinde yapılabilir. Proje değişiklikleri kesinlikle hibeye esas proje tutarında bir artışı öngöremez. Ayrıca, değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içeremez. Hibe sözleşmesi yapıldıktan sonra proje başvuru konusu, yeri ve amacı değiştirilemez.

(3) Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra yatırımcı proje tadilatını ihale yapmadan önce talep edebilir. Bu talebin kabul edilebilmesi için, gerekçelerinin detaylı olarak açıklanması, gerekirse belgelerle desteklenmesi gerekir.

(4) Yatırımcı, değişiklik talebini il müdürlüğüne iletir. İl müdürlüğünce uygun görülürse, söz konusu değişiklikler onaylanır ve yatırımcıya bildirilir. Şayet söz konusu değişiklikler hibe sözleşmesinde bir değişikliğe neden oluyor ise ek bir metinle düzenleme yapılır. Hibe sözleşmesinde bir değişikliğe neden olmuyor ise proje değişikliği il müdürlüğünün onayı ile uygun görülür. İşlem sonucu yatırımcıya en fazla on iş günü içerisinde bildirilir ve ilerleme raporuna işlenir.

Bütçe içi değişiklikler

MADDE 50 – (1) Hibe sözleşmesinde bütçe içi değişiklikler, hibeye esas proje tutarında bir artışa yol açmamak ve projenin temel amacını etkilememek şartıyla bir kez yapılabilir.

(2) Bütçe içi değişiklikler, mal, inşaat işleri ve danışmanlık hizmet alımları bütçe kısıtlarına aykırı olamaz.

(3) Bütçe içi değişiklikler, proje başvuru değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içeremez.

(4) Hibeye esas proje tutarı içerisindeki mal ve inşaat işlerine ait bütçe kalemleri arasındaki değişiklikler, aktarım yapılacak bütçe kalemi tutarının en fazla % 20'si oranında değişiklik gerçekleştirilebilir. Danışmanlık hizmet alımı mal ve inşaat ile ilgili bütçe kalemlerine aktarılamaz.

(5) Yukarıda belirtilen bütçe revizyonlarında, yatırımcı bütçe değişikliği talebini gerekçeleri ile birlikte il müdürlüğüne bildirir. İl müdürlüğü tarafından uygun görülen bütçe revizyonları takip eden ilk ödeme talebi ile birlikte proje toplam bütçesi tablosuna işlenir.

(6) Bütçe içi değişiklikler aynı katkıyı kapsamaz.

Uygulama sorumluluğu

MADDE 51 – (1) Yatırımların proje amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinden, doğru olarak belgelendirilmesinden ve belgelerin muhafazasından yatırımcılar sorumludur.

(2) Yatırımcılarca gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin izlenmesinden, uygulamaya yönelik olarak düzenlenecek tüm belgelerin kontrolünden, onaylanmasından ve birer suretinin muhafazasından il müdürlükleri sorumludur.

Proje ile sağlanan ekipmanların mülkiyeti

MADDE 52 – (1) Proje sahibi, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini, yerini ve amacını proje yatırımının bitiminden itibaren üç yıl içinde değiştiremez.

(2) Hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetinin, yerinin ve amacının proje yatırımının bitiminden sonraki üç yıl içerisinde değiştirildiğinin il müdürlüğü tarafından tespiti halinde, ödenen hibe tutarı 27/8/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre hesaplanarak, gecikme zammı ile birlikte yatırımcıdan tahsil edilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Cezai Hükümler

Denetim

MADDE 53 – (1) Program kapsamında yapılan tüm işlemler Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler kendilerine sunulur.

Cezai hükümler

MADDE 54 – (1) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanuni faizi ile birlikte geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken

sorumlu tutulur.

Bu kanunla belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Programın uygulanmasına ilişkin yayımlar

MADDE 55 – (1) Bu Tebliğ gereği, programın genel uygulama usul ve esaslarına açıklık getirmek, destek sağlamak amacıyla Genel Müdürlük tarafından uygulama rehberi, satın alma kitabı ve genelgeler yayımlanır. Bu yayımlar Tebliğde belirtilen genel uygulama usul ve esaslarını bütünlükte oluşturür.

Yürürlük

MADDE 56 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 57 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

EK- 1a

EKONOMİK YATIRIM BAŞVURULARI İÇİN İDARİ UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

No	KONTROL EDİLECEK BELGELER	VAR/YOK
	V. Etap (2009/47 No'lu Tebliğ) formatına uygun doldurulmuş başvuru formu, ekleri bir takım olarak ve ayrıca CD ortamında sunulmuştur	
	Başvuru sahibi tarafından yapılan başvuru beyanı imzalanmıştır.	
	Ortaklık varsa; formu ortaklar tarafından imzalanmıştır.	
	Başvuru formunun sayfaları başvuru sahibi tarafından paraflanmıştır.	
	Başvuru sahibinin Bakanlık kayıt sistemine kayıtlı olduğuna dair belge eklenmiştir.	
	Başvuru sahibi kuruluşun resmi tescil belgesi, tüzük veya ana sözleşmesi eklenmiştir.	
	Tüzel kişiler için Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış Oda Sicil Kayıt Belgesi eklenmiştir.	
	Tüzel kişiler için Ticaret ve Sanayi Odasından alınmış Faaliyet Belgesi eklenmiştir.	
	Yatırım için yetkili kurul kararı eklenmiştir.	
	Başvuru sahibine ait yetkilendirme kararı eklenmiştir.	
	Yetkilendirilen kişiye ait imza sirküleri eklenmiştir.	
	Projesinde varsa aynı katkının karşılanacağına dair taahhütname eklenmiştir.	
	İnşaat varsa, inşaat metrajı ve keşif özeti eklenmiştir.	
	İnşaat varsa, inşaat teknik şartnamesi eklenmiştir.	
	Makine ekipman varsa, makine ekipman teknik şartnamesi eklenmiştir.	
	Danışmanlık alımı varsa, görev tanımı eklenmiştir.	
	Başvuru sahibinin kar-zarar hesabı ve son yıl bilanço hesapları eklenmiştir (Başvuru yılında faaliyete geçenler hariç).	
	Proje bütçesi, EK-1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Projesinde inşaat işleri varsa; inşaat işleri alım giderleri EK-1.1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Projesinde mal alımı varsa; Mal alım giderleri EK-1.2 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Projesinde danışmanlık alımı varsa; danışmanlık alım giderleri EK-1.3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Projesinde aynı katkı varsa; aynı katkı EK-1.4 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Gider gerekçeleri EK-2 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Finansman kaynakları EK-3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Tahmini iş takvimi EK- 4 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
	Yatırım işletme planı dosyası EK- 5 formatına göre hazırlanmıştır.	
	Sosyal Güvenlik Kurumu prim borcu yoktur belgesi eklenmiştir.	
	Vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belge eklenmiştir.	
	Yeni tesis, tamamlama ve kapasite artırımı başvuruları için avan veya tatbikat projesi eklenmiştir.	
	Yeni tesis, tamamlama ve kapasite artırımı başvuruları için alınması düşünülen makine ve ekipmana ait ölçekli yerleşim planı eklenmiştir.	
	Yatırım yeri başvuru sahibine ait ise; yatırım yerinin mülkiyet belgesi, değil ise; yatırım	

	yerine ait noter tasdikli kira kontratı veya tapu şerhi belgesi, yer tahsisli ise tahsis belgesi eklenmiştir.	
	Faal olan tesise ait hibe başvuruları için üretim izin belgesi eklenmiştir.	
	Faal olan tesise ait hibe başvuruları için kapasite raporu veya ekspertiz raporu eklenmiştir.	
	Faal olan tesise ait hibe başvuruları için yapı kullanma izin belgesi eklenmiştir.	
	Tamamlama proje başvuruları için yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi eklenmiştir.	
	Yatırım yerinin icralı, davalı olmadığına ilişkin yatırımcı beyanı eklenmiştir.	
	Yatırım yerinin (Organize Sanayi Bölgesi hariç) ipotekli ve şerhli olmadığına ilişkin tapu müdürlüğünden alınan belge eklenmiştir.	

Not 1: 27 ve 28'uncu madde ortaklık varsa tüm ortaklar için talep edilir.

Not 2: Belgelerin tam olması bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez.

Not 3: Proje konusuna göre belgelerin karşılığı mutlaka var-yok olarak yazılacaktır. Proje konusuna göre eksik belgeli başvurular teslim alınmayacaktır.

EK- 1b

TOPLU BASINÇLI SULAMA YATIRIM BAŞVURULARI İÇİN İDARİ UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

No	KONTROL EDİLECEK BELGELER	VAR/YOK
1	V. Etap (2009/47 No'lu Tebliğ) formatına uygun doldurulmuş başvuru formu, ekleri bir takım olarak ve ayrıca CD ortamında sunulmuştur	
2	Başvuru sahibi tarafından yapılan başvuru beyanı imzalanmıştır.	
3	Başvuru formunun sayfaları başvuru sahibi tarafından paraflanmıştır.	
4	Başvuru sahibi kuruluşun resmi tescil belgesi, tüzük veya ana sözleşmesi eklenmiştir.	
5	Yatırım için yetkili kurul kararı eklenmiştir.	
6	Başvuru sahibine ait yetkilendirme kararı eklenmiştir.	
7	Yetkilendirilen kişiye ait imza sirküleri eklenmiştir.	
8	Projesinde varsa aynı katkının karşılanacağına dair taahhütname eklenmiştir.	
9	İnşaat metraj ve keşif özeti eklenmiştir.	
10	İnşaat teknik şartnamesi eklenmiştir.	
11	Danışmanlık alımı varsa, görev tanımı eklenmiştir.	
12	Proje bütçesi, Ek-1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
13	İnşaat işleri alım giderleri Ek-1.1 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
14	Projesinde danışmanlık alımı varsa; danışmanlık alım giderleri Ek-1.3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
15	Projesinde aynı katkı varsa; aynı katkı Ek-1.4 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
16	Gider gerekçeleri Ek-2 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
17	Finansman kaynakları Ek-3 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
18	Tahmini iş takvimi Ek- 4 tablosuna göre hazırlanmıştır.	
19	Avan veya tatbikat projesi eklenmiştir.	
20	SAT raporu eklenmiştir.	
21	Su ve toprak analiz raporları eklenmiştir.	
22	İnfiltrasyon tutanağı eklenmiştir.	
23	Mülkiyet haritası eklenmiştir.	
24	Kuyu karakteristikleri eklenmiştir.	
25	Su tüketim hesapları eklenmiştir.	
26	Şebeke planı eklenmiştir.	
27	Doğrusal programlama çıktıları eklenmiştir.	
28	Boru döşeme planı eklenmiştir.	
29	Profiller eklenmiştir.	
30	Sanat yapıları projesi eklenmiştir.	
31	Tutanaklar ve analizler eklenmiştir.	
32	Malzeme ocakları krokisi eklenmiştir.	
33	Metraj listesi eklenmiştir.	

34	Yaklaşık maliyet cetveli eklenmiştir.	
35	Ekonomik analiz hesapları eklenmiştir.	

Not 1 : Belgelerin tam olması bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez.

Not 2 : Belgelerin karşılığı mutlaka var-yok olarak yazılacaktır. Eksik belgeli başvurular teslim alınmayacaktır

Not 3 : Avan projelerde 20,22,27,28,29'ncu maddelerde yer alan belgeler istenmez.

EK-2
EKONOMİK VE TOPLU BASINÇLI SULAMA YATIRIMLARI İÇİN
BAŞVURU SAHİBİ VE PROJENİN UYGUNLUK DEĞERLENDİRME TABLOSU

	KONTROL EDİLECEK KRİTERLER	EVET	HAYIR
1	Başvuru sahibi bu tebliğin ilgili maddelerine haizdir.		
2	Başvuru konusu hibe desteği verilecek yatırım konularına uygundur.		
3	Başvuru formu ve ekleri yatırım projesi, iş planı, proje bütçesi, ayrıntılı bütçe tabloları birbiri ile uyumlu ve ilişkilidir.		
4	Proje bütçesinde hibeye esas proje tutarı, gerçek kişi başvurularında ekonomik yatırımlar için 100.000 TL, tüzel kişilik başvurularında ise ekonomik ve toplu basınçlı sulama başvurularında 500 000 TL'yi aşmamaktadır.		
5	Hibe desteği tutarı, ekonomik yatırımlar için hibeye esas proje tutarının %50'sini, toplu basınçlı sulama yatırımları için %75'ini aşmamaktadır.		
6	Hibeye esas proje giderleri kapsamında sunulan harcamalar, hibe desteği verilecek uygun giderler kapsamındadır.		
7	Uygulama aşamasında danışmanlık hizmet alımı var ise miktarı, hibeye esas inşaat ve makine ekipman giderleri toplamının % 2'sini aşmamaktadır.		
8	Ekonomik yatırımlarda idari kısımlarla ilgili harcamalar; hibeye esas inşaat giderinin % 20'sini aşmamaktadır.		
9	Toplu basınçlı sulama projelerinde su kaynağı ile proje alanı arasındaki isale hattı toplam tutarı, hibeye esas inşaat giderinin %15'sini aşmamaktadır.		

Not 1: 8. Madde ekonomik yatırımlar, 9. Madde ise toplu basınçlı sulama yatırımları içindir.

EK-3a
PROJE ÖN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ
(Ekonomik Yatırımlar için)

Kriterler	Puan	Referans Puan	Projenin Aldığı Puan
1-Proje Başvuru Sahibinin			
Bireysel olması	15	8	
Şirket olması		10	
Tarımsal amaçlı kooperatif ve birlikler		12	
Tarımsal amaçlı kooperatif ve birliklerin üst örgütleri		15	
2- Yatırım yerinin karakteristiği			
İl ve Büyükşehir Belediye Sınırları İçi	15	4	
İlçe ve Belde Belediye Sınırları İçi		10	
Organize Sanayi Bölgesi İçi		10	
Köy Sınırları İçi		15	
3-Yatırım ile istihdam edilecek personel sayısı			
5 kişiye kadar	10	5	
5 – 10 kişi		7	
10 kişiden fazla		10	
4- KKYDP IV. Etap kapsamında kaynak yetersizliğinden Bakanlıkça programa alınmayan projeler			
Kaynak yetersizliğinden Bakanlıkça programa alınmayan proje ise	5	5	
5- Yatırım Konusu			
Daha önce Alternatif Enerjili yeni sera projesi için hibeden yararlanmış olanlar aynı proje konusunda başvurmuş ise	15	2	
Kapasite Artırımı ve Teknoloji Yenileme, Alternatif Enerjili Sera Tesis		10	
Tamamlama		12	
Sera hariç Yeni Tesis		15	

6- Yatırımın yapıldığı yerdeki tarımsal üretimle ilişkisi			
Yatırım tesisinde değerlendirilecek tarımsal ürünün, tesisin bulunduğu il merkezi sınırları dışarısından elde edilmesi	10	3	
Yatırım tesisinde değerlendirilecek tarımsal ürünün, tesisin bulunduğu il merkezi sınırları içerisinde ve dışarısından elde edilmesi		6	
Yatırım tesisinde değerlendirilecek tarımsal ürünün, tesisin bulunduğu il merkezi sınırları içerisinde elde edilmesi		10	
7-Daha önce ekonomik yatırımlar kapsamında başvurunun yapıldığı ilde hibeden yararlanma durumu			
Hibe desteğinden ilk kez yararlanacak ise	10	10	
Hibe desteğinden daha önce yararlanmış ise		5	
8- Çıktı bazındaki konulara göre ilin belirlediği öncelik			
Birinci öncelikli	5	5	
İkinci öncelikli		4	
Üçüncü öncelikli		3	
9- Hibe Başvurusu ekindeki proje			
Tatbikat Projesi ise	5	5	
Avan proje ise		1	
10- Yatırım yerinin mülkiyeti			
Başvuru sahibine ait ise	5	5	
Başvuru sahibine ait değil ise		1	
11-Uygulama aşamasında danışman çalıştırılması durumu			
Danışman hizmeti alımı var ise	5	5	
TOPLAM	100		

EK-3b

PROJE ÖN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ (Toplu Basınçlı Sulama Sistemi Yatırımları için)

Kriterler	Puan	Referans Puan	Projenin Aldığı Puan
1-Yatırım Konusu			
Yağmurlama sulama	15	10	
Damla sulama		15	
2- Hibe Başvurusu ekindeki proje			
Tatbikat Projesi ise	5	5	
Avan proje ise		1	
3-Yatırımdan Yararlanacak Hane Sayısı			
20'den az	20	5	
20 – 50 arası		10	
50'den fazla		20	
4-Başvuru sahibi			
Köylere Hizmet Götürme Birliği ise	15	10	
Sulama Kooperatifi ise		15	
5-Başvuru Sahibinin Üyelik Durumu			
Üst Birliğe üye ise	5	5	
Üst Birliğe üye değil ise		2	
6-Dekara Tesis Maliyeti			
300 TL den az	15	15	
300-400 TL arası		12	
400-600TL arası		8	
600 TL den büyük		6	
7-Danışmanlık Hizmeti Alımı			
Danışmanlık hizmetini merkez birlikten alıyor ise	10	10	
Danışmanlık hizmetini merkez birlik dışındaki üst birlikler, bireysel danışmanlar veya özel danışmanlık firmalarından alıyor ise		5	
8-Proje ile Sulanacak Alan			
1000 dekadardan az ise	15	10	
1000-1500 dekar arası ise		13	
1500 dekadardan fazla ise		15	
TOPLAM	100		

EK-4

GENEL DEĞERLENDİRME CETVELİ

Bölüm	Azami Puan	Proje Puanı
-------	------------	-------------

Mali Yapısı ve Proje Gerçekleştirilme Kapasitesi	20	
1.1 Başvuru sahibi ve ortakları proje yönetimi konusunda yeterli tecrübeye sahip midir?	5	
1.2 Başvuru sahibi ve ortakları (mevcut ise) yeterli teknik uzmanlığa sahip mi? (özellikle ele alınacak konulara ilişkin bilgi)	5	
1.3 Başvuru sahibi sürekli ve yeterli mali kaynaklara sahip mi?	5	
1.4 Başvuru sahibi yeterli idari kapasiteye sahip mi? (personel, donanım ve projenin bütçesini idare etme kapasitesi dahil olmak üzere)	5	
2. Uygunluk	25	
2.1 Teklif; program amaçları ve öncelikleri ile ne kadar ilişkilidir?	5	
2.2 Yatırım; yörede kırsal fakirliğin azaltılması ve gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesine ne ölçüde katkı sağlamaktadır?	5	
2.3 İlgili taraflar ne kadar açıklıkla tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmişler? (aracılar, nihai faydalanıcılar ve hedef kitleler)	5	
2.4 Teklif edilen hedef kitlenin ihtiyaçları ve nihai faydalanıcılar ne kadar açıklıkla tanımlanmış? Teklif bunları uygun bir biçimde ele alıyor mu?	5	
2.5 Teklif; ne derecede yenilikçi ve katılımcı yaklaşımlar, iyi uygulama modelleri, ile beraber çevre koruma gibi, katma değer unsurlarını ihtiva etmektedir?	5	
3. Metodoloji	25	
3.1. Teklifte yer alan faaliyetler uygulanabilir ve belirlenmiş olan, hedef ve beklentiler ile uyumlu mudur?	5	
3.2. Genel olarak faaliyetlerin tasarımı ne düzeyde bütünlük arz etmektedir? Özellikle karşılaşılabilecek muhtemel sorunlar önceden incelenmiş, dış etkenler değerlendirilmiş ve faaliyetler izleme değerlendirmeye imkan verecek şekilde tasarlanmış mıdır?	5	
3.3. Hedef grupların ve faydalananların faaliyet içindeki mevcudiyeti ve katılım düzeyi yeterli midir?	5	
3.4. Faaliyet planı açık ve uygulanabilir mi?	5	
3.5. Teklifte faaliyet çıktısı ile ilgili olarak objektif değerlendirme göstergeleri mevcut mudur?	5	
4. Sürdürülebilirlik	20	
4.1. Faaliyetlerin hedef kitle üzerinde somut etkisi ne düzeydedir?	5	
4.2. Teklifin yaygın(çarpan) etkisi var mıdır? (bilginin yayılması ile faaliyet çıkarlarının tekrar edilebilirliği ve yaygınlaştırılması da dahil olmak üzere)	5	
4.3. Sunulan faaliyetin beklenen sonuçları sürdürülebilir nitelikte midir? • Mali bakımdan (mali destek çekildikten sonra da faaliyet sürdürülebilecek midir? Nasıl) • Kurumsal bakımdan (faaliyeti destekleyen yapılar faaliyetin sona ermesini takiben yerinde kalacak mıdır? Faaliyet sonuçları yerel düzeyde “sahiplenilecek” midir?)	5	
4.4. Yatırımın rekabet gücü ne düzeydedir?	5	
5. Bütçe ve Maliyet Etkinliği	10	
5.1. Öngörülen giderler ile ilgili beklenen sonuçların oranı tatminkâr mı?	5	
5.2. Öngörülen harcamalar faaliyetlerin uygulanabilirliği açısından gerekli mi?	5	
Toplam Puan	100	